

פרק א: משחקי כרטיסים

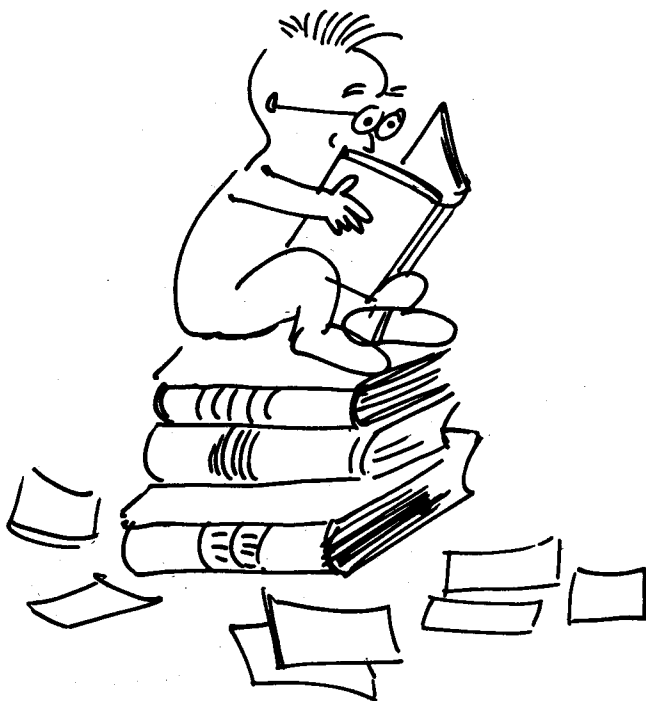
במשחקים אלו, משחקים החניכים בכרטיסים אשר עליהם כתובים מושגים, שמות או משפטים בנושא מסויים. החניכים מנסים להתאים את הכרטיסים זה לזה, או להתאים אותם לטבלאות. תוך כדי כך הם משתמשים בידע שברשותם, צוברים ידע נוסף, מנתחים, מפעילים שיקול-דעת ומביעים את דיעותיהם.

בינגו

קיימות שלוש קבוצות עיקריות במשחקי הבינגו:

1. משחקי בינגו המפעילים ידע: במהלך המשחק, החניכים משתמשים בידע שלהם בנושא המשחק. כיוון שמשחקים כאלו כמעט שאינם מקנים לחניכים ידע או הבנה נוספים - רצוי להשתמש בהם כדי לעורר עניין בנושא מסוים, או כדי לפתוח או לסכם נושא.
2. משחקי בינגו של איסוף ידע: תוך כדי משחק, החניכים נעזרים במקורות ידע שונים: חוברות, עוברים ושבים, מפות וכו' - כדי להגיע לפתרונות במשחק. אפשר להשתמש במשחקים אלו כדי להעמיק את ההיכרות של החניכים עם נושאים שונים, ולהוסיף להם ידע.
3. משחקי בינגו המפעילים שיקול דעת: למשחקים מסוג זה לא דרוש ידע, אלא שיקול-דעת. החניכים מפעילים את שיקול דעתם, מנתחים, מגלים את המשותף ואת השונה, ודנים בנושא המשחק. ניתן להשתמש במשחקים אלו כדי להעמיק את ההבנה של החניכים בנושאים שונים, ולפתח בהם כושר ניתוח.

1. משחקי בינגו המפעילים ידע

בינגו צמחים

מדריך וחניכיו עסקו, במשך מספר פעולות, בנושא הצמחים. המדריך רוצה לסכם את הנושא ולתת לחניכים מבט כללי על הצמחים, שאיתם ערכו היכרות. אחת האפשרויות היא - בינגו צמחים.

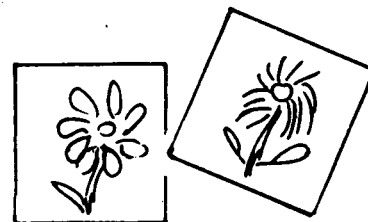
מטרת המשחק היא, לסכם את נושא הצומח, במבט כללי על הצמחים שהכירו החניכים.

הכנה:

א. טבלאות בינגו - מספרן כמספר החניכים. על כל טבלה מסומנות שש משבצות, ובראש כל טבלה מופיע שם צמח, שהחניכים מכירים או הכירו במהלך הפעילויות הקודמות: רקפת / כלנית / חרוב / ברוש / אקליפטוס / סביון / גפן / מקור החסידה / שקדיה וכו'.

לדוגמא:

סיומת			
			
			
			

ב. כרטיסי בינגו - כשלושים כרטיסים, כל כרטיס גודלו כמשבצת של טבלת בינגו. על כל כרטיס יופיע מאפיין אחד של צמח: בעל פרח אדום / עץ / בעל קוצים / בעל פרי הניתן לאכילה / צמח בר / בעל פרח ורוד / בעל פרי חום / גדל במדבר / בעל בצל או פקעת / פורח באביב / משבעת המינים / בעל עלי מחט / בעל פרי עגול / צומח בארצנו בחורש / עץ שנוטעים אותו לצידו כבישים ורחובות / צמח ללא פרחים ועוד. שים לב לכך, שכל כרטיס בינגו יכול להתאים לפחות לשתי טבלאות (למשל - הכרטיס "בעל פרח ורוד" מתאים הן לטבלה "רקפת" והן לטבלה "מקור החסידה"), זאת, כדי שתהיה תחרות בין החניכים להשגת הכרטיסים.

מהלך המשחק:

יש לחלק לכל חניך טבלת בינגו אחת (אם מספר החניכים גדול - אפשר לחלק טבלה אחת לכל שני חניכים). קח את ערימת כרטיסי הבינגו, והקרא בקול את הכתוב בכרטיס הראשון. חניך החושב שהכרטיס מתאים לטבלה שלו - קורא בקול רם בשם הצמח שבראש הטבלה, מקבל את הכרטיס ומניח אותו על הטבלה. למשל, אתה מקריא את הכרטיס: "פורח בסוף החורף": החניך בעל הטבלה שבראשה כתוב "שקדיה", יכול לקרוא בקול "שקדיה", ולקבל את הכרטיס. הכרטיס מתאים ליותר מטבלה אחת, שכן גם סביון, למשל, פורח בסוף החורף, אבל, את הכרטיס מקבל רק המשתתף שקרא בקול ראשון. כיוון שכך, על החניכים להיות דרוכים ומוכנים לקרוא בשם הצמח שלהם, מהר ככל האפשר. אם משתתף דרש כרטיס, שאינו מתאים לטבלה שלו - הוא לא יקבל את הכרטיס. בנוסף לכך, כדי להרתיע את המשתתפים מלקרוא סתם כך, בלי מחשבה, יהיה עליו להחזיר למדריך (כעונש), כרטיס נוסף. אפשרות אחרת היא - משתתף שדרש כרטיס, שאינו מתאים לו - יתן "משכון" (בגד, סנדל, שערך וכו'), ועליו לפדותו לאחר תום המשחק, על ידי ביצוע משימה משעשעת שתוטל עליו. לאחר מכן, הקרא את הכרטיס הבא, וכך הלאה, עד שיסתיימו הכרטיסים שבידיך, או, עד שאחד המשתתפים יסיים למלא את הטבלה שבידו. מנצח המשתתף בעל מספר הכרטיסים הגדול ביותר, עם תום המשחק, או זה שסיים ראשון למלא את הטבלה שלו. אולם, אפשר גם לשחק באופן בלתי תחרותי וללא מנצחים. בצורה זו, מסכם המדריך את נושא הצמחים לפני החניכים, ונותן להם מבט כללי על ההיכרות שערכו איתו בפעולות הקודמות. כדאי להבגא לפעולה ספר או חוברת לעיין במקרים של חילוקי דיעות.

משחק הבינגו המתואר למעלה, עוסק בנושא של צמחים. אבל, אפשר להשתמש במשחק הבינגו גם לנושאים אחרים. למשל:

תרגיל א - 1: בינגו פוליטיקה

מדריך רוצה לדון עם חניכיו בנושאים פוליטיים שונים במדינת ישראל, כדי לפתח בחניכיו כושר ניתוח והבנה בנושאים שכאלה, וכדי שיגבשו לעצמם דיעה עצמאית, ולא יגררו אחרי אחרים. אבל, לפני שיתחיל בניתוח ובדיונים, רוצה המדריך לפתוח במשחק קליל, לא מעמיק מידי, אשר ירכז את הידע שיש לחניכים על המפלגות השונות בארץ, על עמדותיהן הפוליטיות, ויזכיר לאלו ששכחו את הפרטים החשובים בנושא זה. למטרה זו הוא הכין משחק בינגו. לפניך רשימה של חלק מלרטיסים וטבלאות הבינגו שהכין המדריך. נסה לזהות אלו הם הכרטיסים, ואלו הן הטבלאות, ובנה משחק:

נגד גיוס בנות לצה"ל / בעד תנועת "שלום עכשיו" / המערך / נגד הפלייה עדתית /
 אגודת ישראל / מתנגדת להשבתת טיסות אל-על בשבת / מתנגדת לניתוחי מתים /
 מפד"ל / רק"ח / שלי" / תומכת בהקמת ישובים יהודיים בגדה / היתה נגד החזרת
 סיני למצרים / שינוי / התחיה / בעד סיפוח הגולן למדינת ישראל / מפלגה דתית /
 נגד כפייה דתית / הליכוד / ר"ץ / בעד אוטונומיה בגדה /

ובכן?

תשובה:

התשובה הנכונה היא להבחין בין שמות של מפלגות: המערך, אגודת ישראל, מפד"ל, רק"ח, שלי"י, וכו' לבין עמדות פוליטיות: נגד גיוס בנות לצה"ל, בעד תנועת "שלום עכשיו", נגד הפלייה עדתית וכו'. את שמות המפלגות נרשום בראש טבלאות הבינגו, ואת תיאורי העמדות הפוליטיות - על גבי הכרטיסים. במהלך המשחק, יצטרכו החניכים להתאים את הכרטיסים לטבלאות:

המצב		

החניכים
 צריכים להשלים

3644
 6r-11c-10.0f
 1222

מטרת המשחק היא, אם כן, לרכז את הידע שיש לחניכים על המפלגות בארץ ועל עמדותיהן.
 המדריך מקריא את הכרטיסים אחד אחד. חניך החושב שהכרטיס שהוקרא מתאים לטבלה שבידו -
 קורא בשם הטבלה שלו, ומקבל את הכרטיס (אלא אם כן החניך טעה, והכרטיס אינו מתאים.
 במקרה כזה הוא אינו מקבל את הכרטיס ומחזיר כרטיס נוסף, כקנס), לדוגמא: המדריך
 מקריא את הכרטיס "מפלגה דתית", החניכים שיש להם טבלאות שבראשן כתוב "מפד"ל",
 "אגודת ישראל" או "פועלי אגודת ישראל", יכולים לקרוא בשם הטבלה שלהם. והראשון -
 שקרא - מקבל את הכרטיס, ומניח אותו על טבלת הבינגו שלו.
 אם המשחק תחרותי - מנצח מי שהשלים ראשון את הטבלה שלו, או בעל מספר הכרטיסים
 הגדול ביותר עם תום המשחק.

בצורה כזו, עולה ומתרכז הידע שיש לחניכים על עמדותיהן הפוליטיות של המפלגות בארץ.

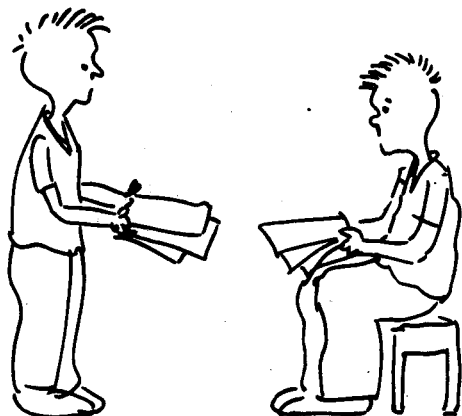
אפשרות אחרת והפוכה: לרשום את שמות המפלגות על הכרטיסים במקום בראש הטבלאות, ואת העמדות הפוליטיות - בראש הטבלאות, במקום על הכרטיסים. אבל, אפשרות זו טובה פחות, כיוון שבדרך כלל, יש יותר כרטיסים מאשר טבלאות. למשל - כאשר משתתפים שמונה חניכים - דרושות שמונה טבלאות וכשלושים כרטיסים. פירוש הדבר הוא, שאם נכתוב את שמות המפלגות על גבי הכרטיסים - נזדקק לשלושים מפלגות שונות, אחת לכל כרטיס, וכל כך הרבה מפלגות אינן קיימות בארץ. נוכל, אומנם, לרשום כל מפלגה על יותר מכרטיס אחד, אבל בצורה כזו - ישתתפו במשחק רק שמונה עמדות פוליטיות, אחת לכל טבלה. כיוון שאנו רוצים לפרוס במהלך המשחק דיעות פוליטיות רבות ככל שנוכל, עדיף משחק שבו הדיעות הפוליטיות רשומות על גבי הכרטיסים, ושמות המפלגות - בראש הטבלאות.

2. משחקי בינגו של איסוף ידע

בשני משחקי הבינגו שראינו עד כה, משתמשים החניכים בידע שיש להם כבר ממילא. אבל, לעתים אנו מעוניינים שמשחק הבינגו יוסיף ידע לחניכים. איך עושים זאת? שתי אפשרויות לנו:

1. חכמה לבינגו - לפני המשחק, יוצאים החניכים בצוותים לחקור וללמוד מפי עוברים ושבים ו/או חוברות וספרים בנושא המשחק. כיוון שתוצאות המשחק תלויות בידע של החניכים, סביר שהם יעשו זאת בהתלהבות. לאחר זמן מוקצב (כחצי שעה), מתכנסים החניכים ומשחק הבינגו מתחיל.

2. בינגו דיפדוף - בידי כל חניך חומר כתוב בנושא המשחק - ספר, חוברת, מפה, דף משוכפל, עיתונים או כל עזר אחר. המדריך מקריא כרטיס, וכל המשתתפים מדפדפים במהירות בחומר הכתוב, ומנסים לברר אם הכרטיס מתאים לטבלה שלהם. משתתף שמגלה שהכרטיס שהוקרא מתאים לטבלה שלו - קורא בקול, וזוכה בכרטיס. ההמשך כרגיל.

בינגו עדות בארץ

מטרתו של משחק זה היא, להרחיב את הידע של החניכים בנושא עדות בארץ (מנהגים, ארץ מקור, שנת עלייה לארץ, אישים מפורסמים וכו').

כדי שהחניכים ילמדו על הנושא, ולא ישתמשו רק בידע שיש להם ממילא, נקדים למשחק הבינגו "הכנה לבינגו", או שנערוך את המשחק בצורת "בינגו-דיפדוף".

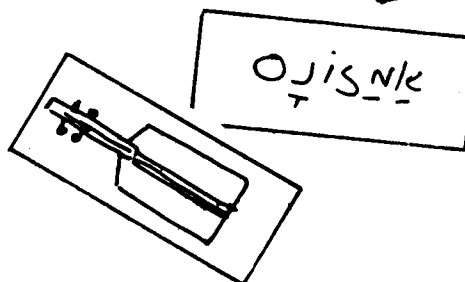
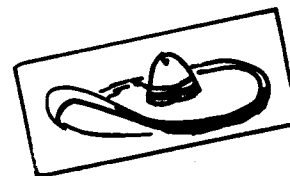
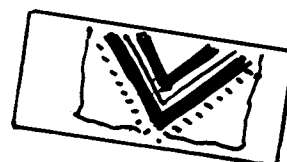
הכנה:

א. טבלאות בינגו - בראש כל טבלה יופיע שם עדה: מרוקאים, תימנים, פולנים, ייקים (גרמנים), רוסים, גרוזינים וכו'.

ב. כרטיסי בינגו - על גבי כל כרטיס, יופיע תיאור המתאים לפחות לאחת העדות. למשל: עדה מצפון אפריקה / עלו ארצה בעליה החמישית / הקימו את המושב מסילת-ציון / נוהגים לאכול קוסקוס / נוהגים לעשות טקס-חינה לפני החתונה / הקימו את נהריה / באו מאסיה / מדברים ספרדית וכו'.

ג. חוברות, ספרים או חומר כתוב אחר בנושא עדות.

3 כו"מ - אלמנה (אוי)		

מהלך המשחק:

שתי אפשרויות לפנינו:

1. הכנה לבינגו: ראשית, תאר והסבר לחניכים את המשחק שתשחקו. חלק להם את החומר הכתוב, ובקש מהם לעיין בו ולנסות לזכור פרטים רבים ככל האפשר, לאחר כעשר דקות. אסוף את החומר הכתוב, והתחילו במשחק הבינגו, שיתנהל כמו המשחקים המתוארים למעלה: הקרא את הכרטיסים אחד אחד, וכל חניך שחושב, שכרטיס שהקראת מתאים לעדה ששמה רשום בראש הטבלה שבידו, יקרא בשם העדה ויקבל את הכרטיס.

העיון בחומר הכתוב ירחיב את הידע שיש לחניכים על העדות בארץ והמשחק ישיג את מטרתו.

2. בינגו דיפדוף - חלק את החומר הכתוב בין החניכים, ותן לכל חניך טבלת בינגו אחת וקרא את הכרטיסים אחד אחד. לאחר כל כרטיס - תן לחניכים שהות לעיין בחומר העזר שבידיהם, ולברר אם הכרטיס שהקראת מתאים לטבלה שלהם. למשל, אתה מקריא את הכרטיס "חלקם היו בארץ כבר לפני העלייה הראשונה". חניכים שאינם יודעים אם בני העדה, ששמה רשום בטבלה שלהם, היו בארץ לפני העלייה הראשונה - מדפדפים בחומר העזר שבידיהם, ומנסים לברר זאת. חניך המגלה שהכרטיס מתאים לעדה שלה, וקורא בשמה לפני האחרים - זוכה בכרטיס. אם תוך זמן קצר, אין חניך שדורש את הכרטיס - עוברים לכרטיס הבא.

בצורה כזו, תוך דפדוף, מרחיבים החניכים את הידע שלהם על העדות בארץ.

שים לב: ראינו כי חשוב מאוד שכל כרטיס בינגו, יתאים לפחות לשתי טבלאות, כדי שיהיה מתח ותחרות בין בעלי הטבלאות, היכולים לדרוש את הכרטיס. לעומת זאת, במשחק בינגו-עדות הרשום למעלה, חלק מן הכרטיסים מתאימים לטבלה אחת בלבד. (למשל, הכרטיס "הקימו את נהריה" מתאים רק לטבלה שבראשה כתוב "ייקים" (גרמנים).

מה עושים?

אפשרות אחת, להכין שתי טבלאות לכל עדה. בדרך זו, גם כרטיס המתאים לעדה אחת בלבד - יתאים לשתי טבלאות.

אפשרות שניה, להשתמש בטבלאות, אשר אין בהן רק כותרת אחת, אלא מספר כותרות, כותרת אחת בכל משבצת:

הודים	פרסים	פולנים
דרום-אמריקאים	מרוקאים	תימנים

רוסים	עירקים	אמריקאים
הודים	תימנים	רומנים

מזרים	גרמנים	בולגרים
מרוקאים	רומנים	הונגרים

על כל משתתף לאסוף כרטיסים שיתאימו לטבלה שלו, כרטיס אחד לכל משבצת. בדרך זו, גם כרטיס המתאים לעדה אחת - מתאים למספר טבלאות. יתרון נוסף של שיטה זו הוא, שכל חניך עוסק במספר עדות, ולא רק בעדה אחת.

תרגיל א - 2: בינגו ציפורים

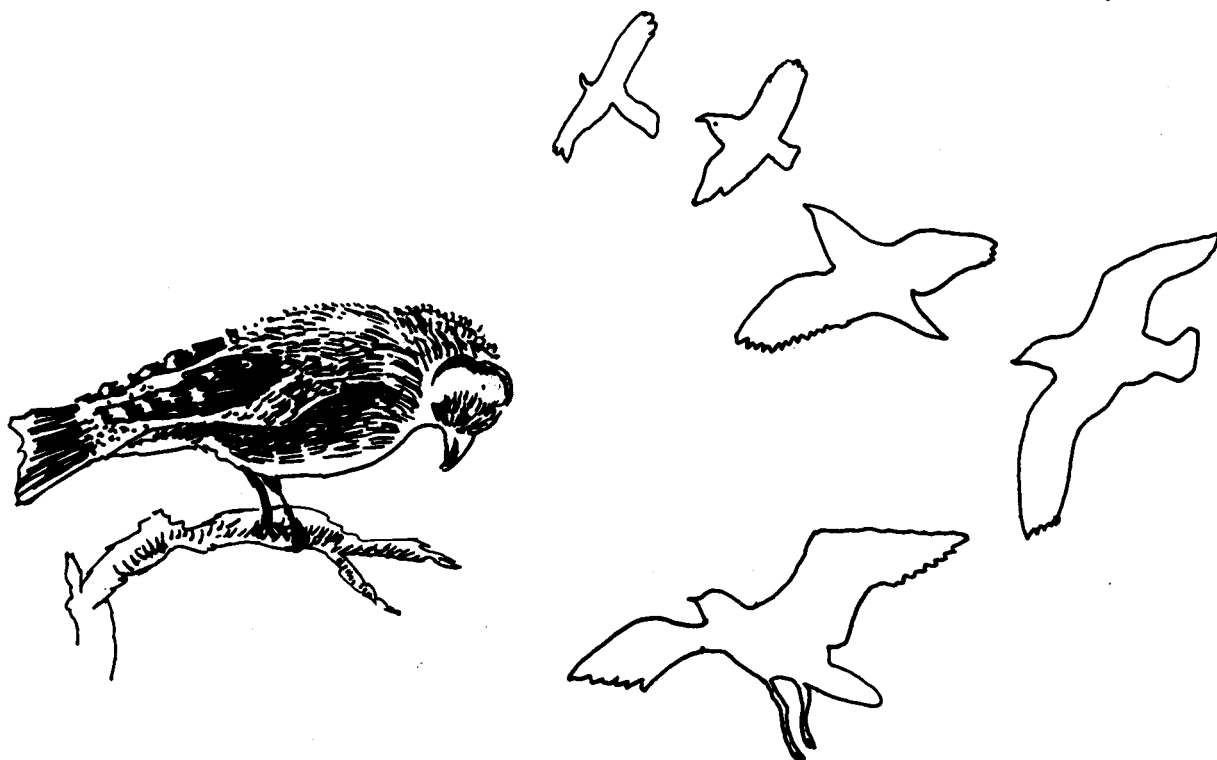
מדריך רוצה לצאת עם חניכיו לסדרת תצפיות בציפורים, כדי לפתח בהם עניין והכנה בנושא. לאחר התצפית הראשונה, הוא רוצה ללמדם פרטים נוספים אודות אורח חיה של הציפורים, שבהן צפו, כדי להכינם לתצפית פוריה ומעמיקה יותר. תכנן משחק בינגו, אשר מטרתו ללמד את החניכים פרטים שונים אודות אורח חיה של ציפורים.

תשובה:

כיוון שמטרת המשחק היא ללמד - יש לערוך בינגו דיפדוף או הכנה לבינגו (כזכור, בבינגו רגיל החניכים משתמשים בידע שיש להם כבר ממילא, ואינם צוברים ידע חדש).
בינגו דיפדוף - בראש כל טבלה מופיע שם ציפור: דורר / דוכיפת / בולבול / שחרור / עורב / נץ / תור / וכו' (אפשרות אחרת - בכל משבצת שבטבלה רשום של ציפור, כך שבכל טבלה רשומים ששה שמות). בכל כרטיס רשום תיאור של אורח חיים של ציפור:
 נמצאת בארץ במשך כל השנה / נמצאת בארץ רק באביב / בונה קן ומטילה ביצים בארצנו / חולפת בארצנו ואינה בונה כאן קן / חיה בלהקות / חיה בזוג / גם הנקבה וגם הזכר

דוגרים על הביצים / נוהגת לבנות את קינה מבויץ / נוהגת לבנות את קינה על עצים וכו'.
כל חניך מקבל טבלת בינגו, וכן חומר עזר - דף הסבר או חוברת שיש להכיל בנושא ציפורים.
הקרא את הכרטיסים אחד אחד. חניך שיגלה, בעזרת חומר העזר, שהכרטיס מתאים לטבלה שלו -
יקרא בשם הציפור שלו - ויזכה בכרטיס.

הכנה לבינגו - הטבלאות והכרטיסים כנ"ל. החניכים יעיינו בחומר העזר לפני משחק הבינגו.
לאחר מכן, קח מהם את החומר, והתחילו במשחק, כשהחניכים משתמשים בידע הזכור להם מחומר
העזר.

3. משחקי בינגו המפעילים שיקול דעת

משחקי הבינגו שראינו עד כה, דורשים ידע. נעבור עתה למשחקים שבהם המשתתפים מתאימים
את הכרטיסים לטבלאות, לא על פי ידע, אלא על פי שיקול דעת. מטרות משחקים אלו הן
פיתוח ההבנה של החניכים בנושא המשחק.

בינגו סיבות להתנהגות

מטרת המשחק היא לעורר בחניכים מחשבה בנושא - מדוע בני אדם מתנהגים כפי שהם מתנהגים:
מדוע יוסי נוהג לשבת בשקט כשהוא בחברה? מדוע רינה מתוכחת כל הזמן? מדוע השוטר
ויתר לאדם אחד, אך לא ויתר לשני? מדוע אני נוטה כל כך להעלב? וכו'.

מובן, שאין לשאלות הללו תשובות חד-משמעיות. אין אנחנו מנסים להסביר לחניכים את התשובות לשאלות, אלא מנסים להעלות את השאלות, ולעודד את החניכים לדרך ולהרהר בנושא.

וכל זאת, לשם מה?

כדי שהחניך יהיה מודע יותר למה שקורה לו, לחבריו ולחברה שבה הוא נמצא. אדם כזה, המבין מה מתרחש סביבו - יהיה עצמאי יותר במעשיו ובדיעותיו.

הכנה:

א. טבלאות בינגו - בראש כל טבלה, כתוב תיאור קצר של סיבה להתנהגות: מתוך סקרנות / מתוך חשש להיות ללעג / מתוך עצלנות / מתוך פחד / מתוך רצון לדעת / מתוך חשש להיות שונה מאחרים / מתוך רצון לקבל הערכה מאחרים / מתוך צורך בחום ובאהבה וכו'.

ב. כרטיסי-בינגו - על כל כרטיס יתואר מעשה של אדם: לקרוא עיתון / לעשן במקום אסור / לקנות מכונית / לקנות כלב / ללמוד באוניברסיטה / לשבת בשקט במסיבה / "להתחיל" עם בחורה / להפריע בכיתה / לציית לשוטר / לקשט את החדר / להסתרק / להחזיר עלבון על עלבון / לבכות וכו'.

מהלך המשחק:

חלק לכל חניך טבלת בינגו אחת, והקרא את הכרטיסים אחד אחד. חניך החושב שהכרטיס מתאים לטבלה שלו - קורא בקול את כותרת הטבלה שלו, מקבל את הכרטיס, ומניח אותו על הטבלה. למשל - אתה מקריא את הכרטיס "לקנות מכונית". אם החניך בעל הטבלה שבראשה כתוב "מתוך רצון לעשות רושם על אחרים", חושב שאחת הסיבות לכך שאנשים קונים מכוניות, היא כדי לעשות רושם - הוא קורא בקול "רושם על אחרים", ומקבל את הכרטיס. מובן, שהכרטיס עשוי להתאים ליותר מטבלה אחת. הוא יכול להתאים, למשל, גם ל"שם נוחיות". אבל, את הכרטיס מקבל רק המשתתף הראשון שקרא בקול.

כל חניך רשאי להביע את התנגדותו ולטעון, שהכרטיס אינו מתאים לטבלה. במקרה כזה, יסביר המתנגד בקצרה מדוע הוא חושב שהכרטיס מתאים או לא מתאים. לאחר מכן, תיערך הצבעה בין חברי הקבוצה (או שצוות שופטים יחליט). אם יוחלט שהכרטיס מתאים לטבלה - המשתתף שדרש את הכרטיס, יקבל אותו, ויניחו על אחת המשבצות של הטבלה שלו. אם יוחלט שהכרטיס אינו מתאים לטבלה - הוא אינו מקבל את הכרטיס ועליו להחזיר כעונש, כרטיס נוסף למדריך, או להפקיד משכון בידי המדריך ולפדות אותו תמורת ביצוע משימה שתוטל עליו בסוף המשחק. זאת, כדי להרתיע את המשתתפים מהתפרצות סתם כך, ללא מחשבה. מנצח

החניך, שסיים ראשון למלא את הטבלה, או זה שבידיו מספר הכרטיסים הגדול ביותר עם תום המשחק. אפשר גם לשחק באופן בלתי תחרותי, כלומר - בלי להכריז על מנצח. בצורה זו, החניכים מפעילים שיקול דעת, דנים בסיבות השונות למעשיהם של בני-אדם, מהרהרים בנושא והופכים מודעים יותר אליו.

גירסא אחרת - בינגו שיכנוע

גירסא זו של המשחק מעוררת יותר דיונים וויכוחים. המדריך מקריא כרטיס, מניח למשתתפים לחשוב קצת, וכל משתתף שהכרטיס מתאים לטבלה שלו - מצביע. לאחר מכן, כל אחד מן המצביעים מנסה לשכנע את חברי הקבוצה, שהכרטיס מתאים לטבלה שבידו, יותר משהוא מתאים לטבלאות של המצביעים האחרים. הקבוצה עורכת הצבעה, וקובעת מי מן המצביעים יקבל את הכרטיס.

במשחק זה חשוב לשים לב שכל כרטיס יתאים במידה שווה פחות או יותר, ליותר מטבלה אחת, כדי שתמיד יהיה מספר משתתפים אשר ידרשו את הכרטיס וינהלו ויכוחים.

תרגיל א-3: בינגו הפסדים במעשה ערכי

כאשר אדם רוצה להיות נאמן לערכים שבהם הוא מאמין - לעתים קרובות עליו להקריב, לסכן או להפסיד דברים שונים: להפסיד זמן (בשעה שהוא עוזר לחבר), לסכן את חייו (בשעה שהוא נלחם להגנת מדינתו), להפסיד כסף (בשעה שהוא עוזר לאדם במצוקה), הוא עלול להיראות מגוחך בעיני האחרים (בשעה שהוא נלחם מלחמת יחיד למען דבר מה), להשקיע מאמץ, להסתכן בריב, ללכלך את בגדיו, לבטל את תכניותיו, לוותר על נוחיות וכו'. חשוב להפנות את תשומת לב החניכים לעובדות אלו. אדם המודע לכך שערכים אינם משחק מענג, ושלעתים הם דורשים הפסד והקרבה - יבחר את ערכיו ביתר רצינות, ויהיה מוכן יותר להיות נאמן להם, על אף הקשיים. ואילו אדם שאינו מודע לכך - עשוי לזנוח את ערכיו ברגע שלהפתעתו הרבה, נדרשים ממנו הקרבה או הפסד.

כתרגיל, עליך לתכנן משחק בינגו, אשר מטרתו להפנות את תשומת ליבם של החניכים לכך, שמעשים שונים הנעשים מתוך אמונה בערכים - כרוכים, לעתים קרובות בהפסדים, וויתורים והקרבה מסוגים שונים.

תשובה:

הכנה:

א. טבלאות בינגו - בראש כל טבלה יהיה רשום תיאור קצר של הפסד, הקרבה או סיכון: איבוד זמן / הפסד כסף / סיכון חיים / השקעת מאמץ גופני / לעג מצד האחרים / פגיעה בקידום מקצועי / ויתור על נוחיות / סיכון בפגיעה גופנית / התלככות / הסתבכות בריב וכו'.

ב. כרטיס בינגו - על כל כרטיס יתואר מעשה העשוי להיות מימוש של ערך: לעזור לזקנה לסחוב סלים כבדים / להתנדב ליחידה קרבית בצבא / להביא למשטרה ארנק שנמצא ברחוב / לסרב להעתיק במבחן על אף שיש הזדמנות טובה לכך / להתנדב למשמר האזרחי / לסרב להעלים עין משחיתות במשרד שבו אתה עובד / להציל טובע בים / לחלק ברחוב כרוזים למען שינוי אשר, לפי דעתך, צריך להעשות בחברה / להשתתף בהפגנה למען דבר שאתה מאמין בו / להתנדב לעבודה כמדריך נוער וכו'.

מהלך המשחק:

כמו במשחק הבינגו הקודם: אתה מקריא את הכתוב בכרטיסים, וחניך שכרטיס מסויים מתאים לטבלה שבידו, כלומר - שהמעשה הרשום בכרטיס עשוי להיות כרוך בהפסד המתואר בראש הטבלה שלו - קורא בקול. הוא מקבל את הכרטיס, אלא אם כן הקבוצה מתנגדת לכך. לדוגמא: אתה מקריא את הכרטיס "לעזור לזקנה לסחוב סלים כבדים". החניכים שלהם טבלאות ובראשן כתוב "איבוד זמן", או "מאמץ גופני", ואולי גם "לעג מצד האחרים" - יכולים לקרוא בשם הטבלה שלהם. הראשון שקרא - מקבל את הכרטיס, ומניח אותו על טבלת הבינגו שלו. לשם העמקת הנושא והוספת עניין, כדאי שכל חניך המקבל כרטיס, יספר סיפור קצר, אשר בו נעשה המעשה המתואר על הכרטיס, תוך הפסד המתואר בטבלה שלו. אפשרות אחרת היא לשחק בגירסה "בינגו שכנוע", שעל פיה כל החניכים, החושבים שהכרטיס מתאים לטבלה שלהם - מנסים לשכנע את הקבוצה כי הכרטיס מתאים להם יותר מאשר לאחרים.

עד כאן משחק הבינגו. כיוון שהמשחק כולל גירסאות רבות - הבה נסכם את עקרונותיו בקצרה:

סיכום משחק הבינגו

* ראינו, שאפשר להשתמש במשחק הבינגו לשלוש מטרות עיקריות:

- במטרה לעורר עניין בנושא מסויים, לפתוח או לסכם נושא. לשם כך, אפשר לשחק במשחק בינגו, שבו החניכים משתמשים בידע שיש להם מכבר, בעת שהם מתאימים את הכרטיסים לטבלאות.
- במטרה להעמיק את הידע וההיכרות של החניכים בנושא מסויים. לשם כך, אפשר לשחק במשחק שבו החניכים אוספים ידע, ובו הם משתמשים כדי להתאים את הכרטיסים לטבלאות.
- במטרה להעמיק את ההבנה וכושר הניתוח של החניכים בנושא מסויים. לשם כך, אפשר לשחק במשחק שבו החניכים מפעילים שיקול דעת בהתאמת הכרטיסים לטבלאות.

* ראינו, כי חשוב מאוד שכל כרטיס בינגו יתאים לפחות לשתי טבלאות בינגו, כדי שיהיה מתח של תחרות בין בעלי הטבלאות המתאימות. משום כך, אם חלק מן הכרטיסים מתאימים רק לכותרת אחת, אפשר לשתף במשחק שתי טבלאות בינגו זהות לכל כותרת, או לשחק ב"בינגו משבצות".

* ראינו גם, שאפשר לשחק את משחק הבינגו בדרכים ובגירסאות הבאות:

- בינגו קריאות - משתתף שחושב, שהכרטיס שהוקרא מתאים לטבלה שלו - קורא בקול את הכותרת של הטבלה שלו. הקורא ראשון מקבל את הכרטיס, אם הקבוצה אינה מתנגדת.
- בינגו שיכנוע - כל משתתף שחושב, שהכרטיס שהוקרא מתאים לטבלה שלו - מנסה לשכנע את חברי הקבוצה שהכרטיס מתאים לטבלה שלו, יותר מאשר לטבלאות של אחרים.
- בינגו משבצות - אין כותרת אחת בראש כל טבלה, אלא מספר כותרות, כותרת אחת בתוך כל משבצת שבטבלת הבינגו.
- בינגו דיפדוף - המשתתפים רשאים להעזר תוך כדי משחק בחומר כתוב, כדי לברר אם הכרטיס שהוקרא מתאים לטבלה שלהם.
- הכנה לבינגו - לפני המשחק, מנסים המשתתפים לאסוף את הידע שידרש להם למשחק, על ידי משאל, תצפית, או תוך כדי עיון בחומר כתוב, וזאת - בזמן מוגבל.

בינגו הפוך - כל משתתף מנסה לאסוף כרטיסים, אשר אינם מתאימים לטבלה שלו. למשל, במשחק בינגו-צמחים, משתתף בעל הטבלה "גזר" יכול לדרוש את הכרטיס "עץ".

תרגיל א-4: תרגילי סיכום

1. חשוב שאדם יהיה מודע לעיסוקים שבהם הוא טוב יותר, ולעיסוקים שבהם הוא טוב פחות. משום כך, רצוי שאדם יהיה מודע לכישורים השונים (זריזות, כושר מחשבה, כוח, דייקנות וכו') הנדרשים לעיסוקים שונים (נגרות, שרטוט, משחק שח, משחק כדורגל, לימוד באוניברסיטה וכו'). תכנן משחק בינגו מפורט, אשר מטרתו להפנות את תשומת ליבם של החניכים לכישורים הנדרשים בעיסוקים שונים.
2. מדריך רוצה לעסוק בנושא מלחמת העצמאות, כדי להשיג מטרות שונות. לשם כך, חשוב לו לערוך לחניכים היכרות עם המיבצעים הצבאיים שנערכו במלחמת העצמאות - מטרותיהם, הצלחותיהם וכשלונותיהם, המקומות שבהם נערכו וכו'. תכנן משחק בינגו אשר מטרתו ללמד את החניכים פרטים שונים אודות מבצעי מלחמת העצמאות.
3. תכנן משחק בינגו, אשר מטרותיו - להסב את תשומת לב החניכים לכך, שלבעלי מקצועות ותפקידים חברתיים שונים בחברתנו - יש חובות וזכויות שונות (חובה לציית, הצורך להופיע בזמן, הזכות לשבות, התחשבות בדעתו של ממלא התפקיד), ולהעמיק את ההבנה וכושר הניתוח שלהם בנושא זה.
4. תכנן משחק בינגו, אשר מטרתו להוסיף לחניכים ידע בנושא אקטואלי, לפי בחירתך כלומר - בנושא השייך לאירועים המתרחשים כיום סביבנו בארץ ובעולם, והנראה בעיניך חשוב. (רמז - תוכל להשתמש בעיתונים).
5. הגדר לעצמך מטרה אשר לא הוזכרה עד כה, ובנה משחק בינגו המתאים לה.